

G A L E B

2

1971-72

GALEB MLADINSKA REVIJA

Leto XVIII
Številka 2
November 1971

Mesečnik (8 številk)

Izdaja:
Založništvo tržaškega tiska, Trst

Glavni urednik:
Lojze Abram

Odgovorni urednik:
Albin Bubnič

Uredništvo in uprava:
**Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - tel. 415534**

Tiska:
Graphart, Trst

Naslovna stran:
Marko Zubalič
5. razred
osn. šole Sv. Frančišek

Posamezna številka:
150 lir

Letna naročnina:
1200 lir

Vsebina

Angelo Cerkvenik: Maričina skrivnost	25
Gustav Strniša: Štiri voli, štiri konji	28
Stana Vinšek: Lažniva luna	29
Stana Vinšek: Če	30
Koroška ljudska pripovedka: Hvaležni medved	31
Elizabeta Koman: Šola na gričku	32
Danilo Gorinšek: Slikarica jesen	35
Zapojmo veselo: Medvedek pleše	36
Črtomir Šinkovec: Močnejši kot lev	36
Prir.: Ludovika Kalan: Pes, ki je ugrižnil leva	38
Ernest O. Hauser: Sv. Miklavž je res živel	40
Fran Roš: Šalkova šala	42
Lojze Abram: Dva predora	43
Vojan Arhar: Čarovnija	45
Naši mladi sodelavci	45
Šolarji pišejo:	47
Nagradna uganka	48

Popravek:

Ilustracijo za članek »Jesenski dan na kraški gmajnici« na strani 14 v prvi številki Galeba je naredil Robert Hlavaty.

Tiskarski škrat je ponagajal na strani 19 v članku »Najdražje vozilo«. V predzadnji vrsti levega stolpca je pravilno **35 milijonov dolarjev** in ne 5 milijonov, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Na četrti strani platnic prejšnje številke je druga posebnica napačno napisana. Pravilno se glosi I. PLOT.

Angelo Cerkvenik

Ilustr. **Milko Bambič**

Tovarištvu

Po desetih dnevih sta se stric in Mariča vrnila iz Züricha. Prinesla sta domov obsežno zdravniško dokumentacijo, zdravja pa — ne. V zdravniškem izvidu je bilo rečeno, da gre za neko hudo, težko ozdravljivo očesno bolezzen, da pa je izboljšanje z vztrajnim zdravljenjem možno.

Bivši Maričini sošolci in sošolke, ki so pogostoma prihajali na Gorjančevino, so se nepotolaženi vračali v dolino.

Martin se je nekega zimskega dne ojunačil in vprašal Gorjanca:

Povejte mi, prosim, ali ni bil tisti usodni ples, tista nora polka, kriv, da je Mariča izgubila vid!«

»Ne, Martin, nikar si nič ne očitaj! Ples ni bolezni povzročil, le — odkril jo je. Tako pravijo vsi zdravniki. Ne greni si torej po nepotrebnem srca! Ne ti ne drugi njeni sošolci niste ničesar zakrivili!«

Gorjančeve besede le niso mogle Martina čisto potolažiti, vest ga je hudo grizla. Čeprav ni Mariča nikdar pokazala žalostnega obraza ne njemu ne drugim tovarišem in tovarišicam, ki so vsaj po dvakrat na teden bili njeni gostje, čeprav je skušala žalost pokopati globoko v srcu, je le vse njeno bitje, enako, kakor vsa Garjančevina, izžarjalo neko tiho, bolno otožnost.

Martin je vsepovsod poizvedoval, ali se ne bi dala ta huda bolezen vsaj v omejenem obsegu pozdraviti. Mrzlično je brskal po časnikih in časopisih, vsako poročilo o očesnih boleznih, ki ga je zasledil, je skrbno in temeljito prebral. V nekem italijanskem časniku je bral zgodbo, resnično zgodbo o nekem dečku iz južne Italije, ki je daroval svojemu slepemu dedku oko, pravzaprav le roženico. Dedek je po uspešni operaciji spregledal. Bral je tudi poročilo o podobni operaciji, ki jo je bil opravil na neki moskovski kliniki znameniti očesni zdravnik Lavrentijev. Ta naj bi, baje, delal čudež. Izrezoval je vsa tako poročila in jih prinašal na Gorjančevino. Še več: obvezal se je, da bo zbiral pri tovariških in tovarišicah, pri sorodnikih, prijateljih in znancih prispevke za Marično zdravljenje.

»Če bi bila takšna ozdravitev možna, bi se vedno lahko našlo oko kakšnega ponesrečenca,« je menil Gorjanec ter dodal: »Žal je pač danes vsak isteden več ljudi, ki se smrtno ponesrečijo.« Tudi Martinov brat Milovan je bil istega mnenja.

»Drugim je še hujše,« se je večkrat tolažila, »saj je toliko slepih, ki ne morejo zaznati niti sončnega žarka, jaz pa lahko vidim to in ono, lahko gledam 'skozi šivankino uho', lahko berem...« Tako je tolažila sebe, starša, bivše sošolce in sošolke. »Da bi le tako ostalo, da se le ne bi poslabšalok!« je ponavadi dodala. Najhujše je bilo, da se ji je nekje prav v globini zavesti oglašala pekoča, zlovešča bojažen: poslabšalo se bo... Teden za tednom, dan za dnevom, uro za uro je s tesnobo v srcu merila »šivankino uho«, skozi katero je gledala. Ali se ni zožilo? Peklilo jo je, da ni mogla tega zanesljivo ugotoviti. Včasih se ji je dozdevalo, da se je »uh« zožilo, drugič spet, da se je nemara celo nekoliko razširilo. O svojih dvomi in bojaznih ni nikdar črnila ne bele ne črne. Hudo bi jo prizadelo, če bi s svojo bojaznjijo vznemirila očeta in mater. Marko in Zalka sta se, prav tako kakor ona, po tihem bala, da se ji utegne vid še poslabšati. Skrbno sta jo opazovala, opazovala sta jo vsak zase, bala sta se drug drugemu in, seveda, tudi Mariči priznati, da ju kdaj morijo zlovešče slutnje.

Zbiranje pa ni tako uspevalo, kakor je pričakoval. Kljub vsemu je zbral kar lepo vsoto — blizu sto tisočakov. Gorjančevi so dar sprejeli, niso pač hoteli užaliti Martina in drugih Maričinih sošolcev in sošolk, ki so tako ganljivo dokazovali ljubezen do tovarišice. Martinov brat, ki je študiral na ljubljanski univerzi pravo, je skušal poizvedeti pri svojih tovariših, študentih medicine, ali bi se dalo s presaditvijo roženice pomagati Mariči, da bi spregledala. Martin je bil namreč pripravljen žrtvovati oko, če bi to Mariči zares pomagalo. Kljub vsemu se je čutil krivega. Ni se mogel znebiti zavesti, da je on zakril nesrečo, da se ne bi bilo zgodilo, kar je tako prizadelo ljubljeno tovarišico, če ne bi bil prav on predlagal, naj se s polko poslovijo... Mariča je odločno odklonila velikodušno pripravljenost žrtvovanja, enako sta storila tudi oba Gorjančeva.

Tako so brzeli dnevi v nemi, skriti bolečini, ki je neusmiljeno trpinčila troje src, bolečini, ki je bila hujša, ker jo je zapiral vsak zase v svoje srce.

Stric Jurij je pogostoma povpraševal, kako je z Maričo. Ponavadi mu je na vsako pismo takoj odgovorila Mariča. Hotela mu je dokazati, da bolelezen le ni tako huda in nevarna, za kakršno so jo razkričali. »Verjemi mi, striček, prepričana sem, da zadnje čase le nekoliko bolje vidim, da se mi vid sicer počasi, komaj zaznavno, vendar pa zanesljivo zboljuje. Prav te dni sem se lotila branja Dickensovega Davida Copperfielda. Roman je obsežen. Vsak dan preberem najmanj po 50 strani. Lahko rečem, da berem vsak dan laže.« Mariča je zares imela občutek, da laže bere. Morebiti je res laže brala, to pa še ni pomenilo, da se ji vid zboljuje, pomeniti je utegnilo le, da iz dneva v dan uspešnejše uri način branja »skozi šivankino uho«. Mariča se tega ni zavedala ter se je' nekolikanj slepila.

Stricu je potožila le, da ji je neprijetno, ker je zamudila šolsko leto. Upala je, da bo obiskovala gimnazijo v Kopru. Tako ji je, žal, šolsko leto splaval po vodi.

Tudi očetu in materi je zaradi tega večkrat tožila. Hotela ju je prisiliti, da bi ji dovolili v jeseni vpisati se v gimnazijo.

»Poglej, ko smo bili lani na majniškem izletu v Ljubljani, smo obiskali tudi šolo za slepo mladino,« je utemeljevala svojo prošnjo.« Tam smo se pogovarjali z nekim popolnoma slepim profesorjem za angleščino. Če se prav spominjam, mu je ime Pavle. Kako se piše, ne vem. Povedal nam je, da je obiskoval gimnazijo in da je, čeprav je stodstotno slep, matuiral z odliko. Tudi na univerzi je diplomiral s prav lepim uspehom. Jaz pa vidim, čeprav le delno, a vidim vendarle. Pravili so nam tudi o neki slavni ameriški pisateljici — gluhonemi in popolnoma slepi — ki je napisala toliko čudovitih povesti in romanov. Zakaj mi potem takem branite, da bi se vpisala v gimnazijo?«

Oče ji je skušal dopovedati, da bi ji utegnil že tako in tako šibki vid še oslabeti in morebiti popolnoma opešati, če bi premočno napenjala oči. »Sle-

pi, popolnoma slepi dojemajo vse s sluhom in otipom,« ji je razlagal, »ti pa bi napenjala le vid. Počakajmo, videli bomo, kaj nam prinese čas. Mlada si še, pravzaprav še otrok. Potrpi še kakšno leto! Pozneje se boš vpisala v gimnazijo, pa čeprav se ti vid ne bo zboljšal.« Tako jo je potolažil.

Ne oče ne stric nista vrgla puške v koruzo, poizvedovala sta, kje je kakšen zdravnik, ki se je proslavil z zdravljenjem očesnih bolezni. Nekaj sta jih zasledila, največ v Združenih državah Amerike. Pa še pri njih je bila možnost ozdravljenja, bolezni, kakršna naj bi bila prizadela Maričo, negotova. Povrh negotovosti pa še velikanski stroški.

Stroški, stroški! se je sam nase jezil Gorjanec. Pa če bi moral vse protati! Ko bi le pomagalo! Poskušati je treba vse, nemara jo pozdravijo, nemara pa... Spomnil se je Jožeta Tomšiča, nekdanjega reškega bogataša, veletrgovca, ki je, ko je prišel po neki vojaški vaji domov, popolnoma oglušel. Bil je topničar. Prodal je vse hiše, prodal trgovine in vsa podjetja, poslednje fice je porabil, da bi si vrnil sluhi. Bilo je vse zaman. Popolnoma gluhi se je moral zaposliti kot navaden delavec na neki žagi. Srečala sta se med vojno. Dejal je: »Ni mi žal, da sem zapravil — ne vem, ali lahko upravičeno rečem: zapravil — vse svoje premoženje. Si vsaj ne bom mogel kdaj očitati, da sem morebiti zaradi nekaj piškavih fičnikov opustil možnost ozdravitve.« Ali si ne bi moral tudi jaz kdaj pozneje oponesti, da sem zaradi tistih nekaj njiv in gozdov onstran meje zanemaril ali celo zapravil Maričino zdravje? se je vprašal ter se naposled odločil, da bo za prvo silo prodal nekaj oranice.

Gustav Strniša

Ilustr. Božo Kos

Štiri voli štiri konji

(Po narodnem motivu)

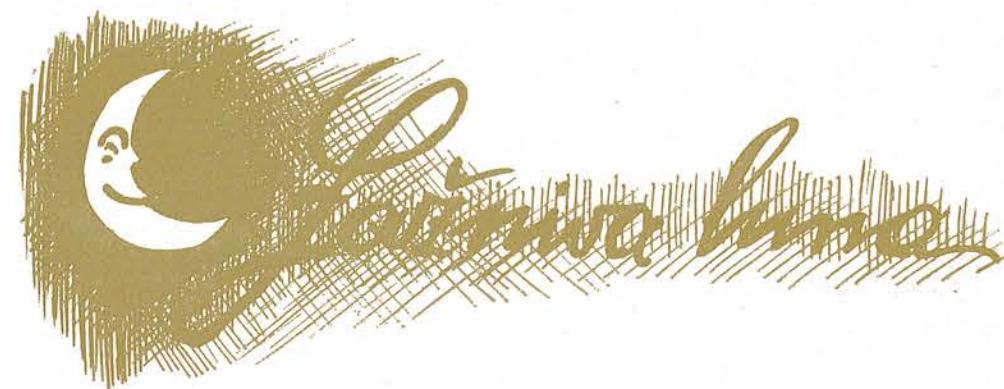
Štiri voli štiri konji
v polje pisano gredo,
štiri voli štiri konji
zlato deteljo jedo.

Štiri voli štiri konji
deteljo pojeli so,
štiri voli štiri konji
v soncu zagoreli so.

Štiri vole štiri konje
je objel slepeči žar,
štiri vole štiri konje
je odnesel kot vihar.

Štiri voli, štiri konji
so prispleli v tihu mrak,
štiri voli štiri konji
dalje, dalje skozi zrak.

Štiri voli štiri konji
vpreženi so v dva voza,
štiri voli štiri konji
zvezde vozijo neba.

Stana Vinšek

Ilustr. Milko Bambič

Tomažek ni samo bister fantič in v šoli dobro uspeva, temveč je tudi glasbeno nadarjen. Rad hodi h klavirskim uram in se veseli svojih uspehov, mimogrede pa si zapomni še marsikateri tuj izraz. Tako n.pr. točno ve, če vidi črko F, da mora krepko udariti po tipkah, zakaj to pomeni forte ali po naše: močno; črka p pomeni piano ali tihio, marcato poudarjeno ali izrazito itd. itd. Nikdar pa si ne bi bil mislil, da mu bo to znanje pomagalo pri zvezdoznanstvu — pa je le bilo tako!

Ondan sta se z očetom v mraku sprehajala. Nebo je bilo jasno in občudovala sta zvezde in mesec. »Kmalu bo polna luna!« se je veselil Tomažek. »Ne še tako kma lu,« se je nasmehnil očka. »luna že pojema. Zdaj imamo zadnji krajec.« — »Kako pa to veš?« je bil radoveden sinček. »Saj sta oba krajca enaka.« — »Ne povsem,« je menil očka. »Po čem pa spoznaš, kateri je prvi in kateri zadnji krajec?« — »To pove luna. Ne smeš ji pa koj verjeti: luna laže.« — »Luna laže! Luna laže!« se je smejal fantič. »Očka, ti ga pa res pihneš. Pa kako to veš?« — »Tudi ti jo lah-

ko ujameš na laži, ker poznaš črke, pa še nekaj tujih izrazov. No, poglej zdaj luno in povej, na katero črko te spominja?« Fantek je pogledal v nebo in koj dognal: »Tako je zavita kot črka C.« — »Točno. In kam gledata konici?« — »V desno.« — »In kaj je napisano

v tvojih notah, kadar imas igrati vedno glasneje?« — »Crescendo,« je rekel Tomažek, »naraščajoče.« — In kaj pomeni 'decrecendo'?« »Pojemajoče... Oh očka, že vem, zakaj luna laže!« Tomažek je hitro nastavil desni palec in kazalec ob

levi kazalec, da je nastala črka D. »Luna narašča, ko kažeta krajca v desno, ko pa pojema... o, ti lažnik!« je Tomažek v smehu požugal luni in zdrvel domov, da bi se pred mamico postavil s svojo novo učenostjo.

Stana Vinšek

Ilustr. Bine Rogeli

ČE...

če naš ptiček nič ne poje,
če naš zvonček ne zvoni,
če žrebiček nič ne skače,
če fantiček strga hlače,
če deklič se ne smeji —
takrat nekaj v redu ni!

Koroška ljudska pripovedka
Ilustr. Klavdij Palčič

Hvaležni medved

GORI NEKJE V GORAH JE ŠIVALA GOSPODINJA V SENCI POD DREVESOM IN ZIBALA OTROKA.

NAENKRAT PRILOMASTI MEDVED IN JI MOLI TACO, V KATERI JE TIČAL VELIK, DEBEL TRN. ŽENA SE JE PRESTRAŠILA, A MEDVED LE MILO IN POHLEVNO GODRNJA. ZATO SE ŽENA OJUNAČI IN MU IZDERE TRN IZ TACE. MRCINA GRDA PA ZVRNE ZIBEL, JO POBAŠE IN ODIDE.

ČEZ NEKAJ ČASA PA JI ZOPET PRINESE ZIBEL, NAPOLNENO S SLADKIMI HRUŠKAMI.

O s e b e

Učitelj, Zajček, Veverica, Sraka, Lisica, Volk, Čuk, Srna, Ježek, Polžek, Pikapolonica, Kresnica, Zajček Skakalček, Zajček Poštar, Tinka, Tinkina mama, Tinkin oče.

I. DEJANJE

(Majhna bajta — šola sredi gozda. Živalce prihajajo v šolo, učitelj jih pričakuje).

1. Prizor

Učitelj: O, ti moji zaspanci! Sonček je že visoko na nebu, tičice so že zdavnaj odletele iz gnezd — pa še nikogar ni! (Zamišljeno) Le zakaj so danes živalce tako pozne...

Zajček (težko hodil): Dober dan, dober dan! Oprosti učitelj, da sem tako posen. Zbodel sem se v tačko tam ob bodeči ograji. Zelo me boli. Uh, uh...

Učitelj: Ubogi dolgovušec... nič ne stokaj, glej, vseeno si danes prvi. Le pojdi v razred in se odpočij... odleglo ti bo.

2. Prizor

Lisica (upehana): Uj, kako sem hitela. In kako sem zaspana... uh! (zeha) Nič nisem spala — vso noč...

Učitelj: Gotovo si šla loviti putke, kajne? Le poglej? Tačke imaš krvave... In perje se jih drži... Ali nisi obljudila, da ne boš več lovila kur? Ali te ni sram?

Nedolžne putke moriš... in preganjaš!

Lisica: Zakaj naj me bo sram! Putka mi je sploh ušla. In nazadnje sem pojedla le miško, čisto majceno miško... in še vedno sem tako lačna...

3. Prizor

Srnila (prihaja iz gozda, za njeno lež): Dober dan vsem!

Učitelj: Dober dan!

Ježek: Srnila, počakaj me vendor! Moje nožice niso tako urne kot so tvoje. In tako sem še zaspan (zeha).

Srnila: Hiti, počiti. Zamudila sva že. Kaj mi pomagajo moje urne nožice, ko si pa ti tako počasen...

Učitelj: Le naprej, le naprej! Danes ste pa res nekam pozni in zaspani. Seveda, včeraj je bil zadnji počitniški dan...

4. Prizor

Volk (se prihuli do bajte in gre naravnost vanjo).

Učitelj: Glej ga glej — kako je hitro izginil, kot bi mignil — pa ga ni več. Hm... stavim, da ima slabo vest.

5. Prizor

Sraka (priskaklja, za njeno čuk in polžek): Pa ja nisem zadnja! Sonček me je res zbudil... pa sem zopet zaspala. (Boječe) Pa ja nisem zadnja... Sem res ne-poboljšljiva...

Čuk: Dober dan, prijatelji! Ali sem tudi jaz zamudil? Polžek, kje pa si? Le počazi se. Pohiti vendor...

Učitelj (počasi): No, zdaj smo končno vsi zbrani. Upam, da ste se danes vsi na-spali in tudi dobro pripravili na pouk. Vsi na svoja mesta! In tišina, prava šolska tišina.

Vsi (v zboru): Pikapolonica še gre. Počakajmo še malo. Pa še kresničica je z njo. Revici, ko sta tako majhni.

Učitelj: Pa počakajmo.

6. Prizor

Pikapolonica (vstopi): Oprostite mi — prosim, kresničica je kriva, da sem zamudila. Venomer se je skrivala in božala rožice.

Učitelj: Dovolj, dovolj. Hitro na mesta! Lisica, le pozvoni še enkrat, jaz pa bom pogledal, če kdo manjka.

(Kliče po seznamu)

Zajček — Plašljivec

Lisica — Zvitorepka

Srnila — Urna

Ježek — Bežek

Veverica — Oreharica

Volk — Pogoltnež

Sraka — Belorepka

Čuk — Modrijan

Polžek — Bogatec

Pikapolonica — Baronica

Kresnica — Lučica

(Vsi se na klic odzovejo z »da« ali »tukaj«)

Dobro. Pričnimo takoj z delom. Čuk, moj pomočnik, prični z vprašanji.

Čuk (važno): Včeraj smo govorili o lepoti gozda in o življenju v njem. Prvo vprašanje: kdo je naš največji sovražnik? Kdo ve?

Volk: Lovec — nebodigatreba.

Učitelj: Dobro, to je lep odgovor.

Čuk: Drugo vprašanje: kdo je naš največji prijatelj?

Lisica: Čas, noč...

Učitelj: Seveda, zate je le noč važna. No, premislite vsi!

Srnila: Sonček...

Ježek: Dežek... voda...

Sraka: Sinji zrak, po katerem letam...

Učitelj: Da, brez zraka se res ne da živeti.

In vendor naš največji prijatelj je zopet človek, ki skrbi za gozdove in za gozdne prebivalce. Pozimi skrbi za lačno divjad, za ptice... Ali ne veste, kako je pozimi hudo v gozdu pod debelo snežno odejo, in ta strašanski mraz...

No pa dovolj o gozdu. Čuk! Kaj pa matematika?

Čuk: Tako! Koliko jedrc ima oreh?

Veverica: Dve, zelo zelo sladki...

Čuk: Odlično! Koliko kap ima medved?

Volk: Štiri kosmate, kosmate...

Čuk: Koliko jih ima pikapolonica?

Polžek: Sedem, črne so!

Čuk: Koliko rožičkov ima polžek?

Vsi (v zboru): Štiri, zelo občutljive in poredne.

Čuk: Koliko zob ima volk?

Sraka: Polna usta, da vse pohrusta.

Čuk: Koliko bodic ima ježek?

Vsi: Toliko, da se jih ne da štetiti...

Kresnica: Več kot modri osat ali nežka na travniku...

Čuk: Zelo dobro, zelo dobro!

Učitelj: Zadovoljen sem z vami. Nekaj že znate. Kaj se pa tamle ozirate in vlete na ušesa? Nemirni ste.

Volk (počasi z debelim glasom): Slišimo korake, nekdo prihaja.

Srna: Aha — jaz že vidim majhno srčko-deklico, ki gre proti naši šoli.

Učitelj: Ali je sama, čisto sama?

Vsi (v zboru): Sama, sama!

Srna: Jaz ji tečem naproti...

Ježek: Kako je utrujena, komaj prestavlja nožice.

Učitelj: Lisica — rediteljica, pojdi še ti deklici naproti in si malo oglej našo bližnjo okolico. Za vsak slučaj.

Lisica: Prav rada, že grem.

Več glasov: Jaz tudi, jaz tudi!

Učitelj: Ne vsi! Ne vpijte! Prestrašili boste malo deklico.

7. Prizor

V razred vstopi mala deklica — Tinka. Zelo je prikupna, lepo in živo napravljena, zelo utrujena. Živalce jo kar vlečejo naprej pred učitelja in ona se jim kar pusti... (ni v zadregi)

8. Prizor

Učitelj: Kdo pa si ti mala stvarca in od kod prihajaš?

Tinka (pogumno, vendar presliši vprašanje in vklikne): Kako prijazne živalce in kako me poznajo. Kako je lepo pri vas! Ali se greste šolo?...

Učitelj (ponovi): Kdo si, mala deklica?

Tinka: Tinka sem, izgubila sem se v gozdu in mamica me gotovo išče... pa ne znam domov.

Učitelj: Odkod prihajaš? Kje si doma?

Tinka: Povedala ti bom. Naša vas je velika. Leži ob veliki reki, tam ob mostu poleg hriba. Odšla sem od doma po stezici za hišo in od takrat hodim

brez konca. Kdo pa ste vi? In kaj delate tu, vsi zbrani?

Živalce: Tu smo v šoli, imamo pouk. Naša šola je znana daleč naokrog. Vsak dan se zbiramo, da se kaj naučimo. Imamo dobrega učitelja. Ali nas pa ti kaj poznaš? Povej vsakemu, kako mu je ime.

Tinka: Kaj vas ne bi poznala! Vsi ste naslikani v moji knjigi doma. (Jih kaže in naštева) Ti si si zajček, ti si lisica ... ti si srna, ti ježek, ti veverica, ta je volk, ona je sraka, potem ta je čuk, to je polžek, tam pikapolonica in še kresnica.

Živalce: Res, Tinka nas vse pozna. Kako je pametna!

Čuk: Učitelj, kaj bomo s to deklico? Naj ostane pri nas? Dovoli nam to!

Učitelj: Tinka lahko ostane pri nas..., toliko časa, dokler ne najdemo njenih staršev. Mamica joka doma... povsod jo iščeta z atkom.

Tinka: Jaz imam samo mamico! Očka ni doma in jaz ga iščem in iščem. Vse sem že prehodila, povsod sem povpraševala zaanj... Nihče ne ve ničesar...

Učitelj: Tinka, kar pri nas ostani. Radi te bomo imeli. Težje bo za hrano, no, pa bomo že tudi to uredili.

Srnila: Ali bo Tinka tudi učenka v naši šoli?

Učitelj: Seveda, četudi je še tako majhna...

Kresnica: Jaz sem tudi majhna...

Pikapolonica: Jaz tudi, jaz tudi!

Učitelj: Dobro, tako naj bo. Za danes smo se naučili dovolj. Na svidenje jutri zopet na tem mestu. Tinka, ti pojdi z menoj. Preveč si utrujena.

(Tinka se postavlja od živalic. Vsako poboža, razen volka, srnici in zajčku pa da poljubček. Živalce se razprše. Tinka da roko učitelju).

KONEC PRVEGA DEJANJA

Danilo Gorinšek

Illustr. Bine Rogelj

Slikarica jesen

Jesen je slavna slikarica,
svet ji je risanka velika,
podob nariše vanjo bajnih,
prečudežno jih vse poslika:
to so nebo, drevesa, grmi,
vinogradi, goré in trate,
so barve jim srebrne, modre,
rdeče, žolte, rjave, zlate.
Le škoda, da slikarki kmalu
bo zima risanko odvzela,
bo zbrisala jesenske slike
in risanka prav vsa bo — bela...

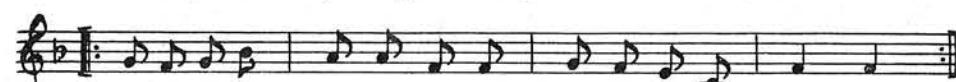

Medvedek pleše

Janex Bitenc

1. Ple_ši me_do, ple_ši me_do,
2. Sko_či me_do, sko_či me_do, } medved Godr_njav_ček,
3. Dvigni le_vo, dvigni desno,

1. ple_ši medo, ple_ši me_do, me_do moj ple_sal_ček.
2. sko_či medo, sko_či me_do, me_do moj ska_kal_ček.
3. pa ne dr_ži se tak re_sno, me_do tí moj rjav_ček.

Močnejši kot lev

Ko so pri Zobinovih obdelali zadnjo njivico, je v Tičetu dozorej sklep, da bo poskusil srečo v Lipici. Nekega jutra si je natihoma zavezal v culico nekaj nujnih reči, se v duhu poslovil od očeta in matere ter se odpravil od doma. Vrh klanca se je oddahil, za trenutek postal in se ozrl na prebujoajočo se vas. Začutil je, kako težko se je posloviti od ljubega doma, od zelene pomladni, cvetocih breskev in česenji. Skoraj mu je bilo žal, da odhaja do te lepe in tople domačnosti.

Še trenutek je postal, zamahnil z roko domačiji v pozdrav in se skoraj v teku spustil navzdol. Tiče se je znašel na beli cesti. Za borovci na jasi se je belila Lipica...

Ko se je ustavil pred »velblanco«, obokanim hlevom, je v zadregi mencal; ni vedel, kaj bi storil. Z začudenimi očmi je opazoval čredo belih konj ob kalu. Niti opazil ni konjarja, ki je stopil iz hleva.

»Čigav pa si?« je radovedil konjar. »Mar nisi Zobinov z Brega? Slišal sem že, kakšen korenjak si.«

»Da, Zobinov sem. Rad bi delal pri konjih.«

»Jaz pa sem Tone Jurko. Moj rod je že od davnina v Lipici. In če imas ti konje zares rad, lahko ostaneš pri nas. Ne bo ti žal.«

Tičetu se je odvalil kamen s srca. Ostal bo v Lipici.

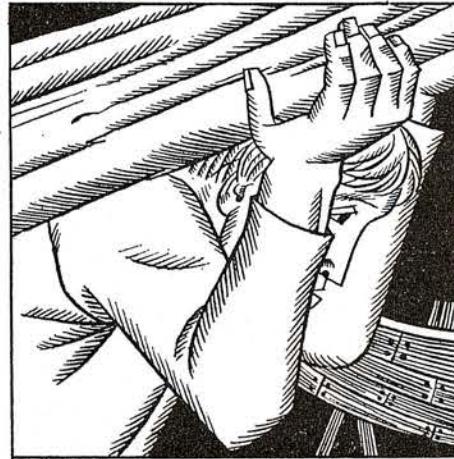
»Ta frklja, pa konji!« se je Tiče obregnil ob Iluško. Tone pa je Tičetu velel, naj osedla Pluta, da bo dekle spremljal na sprehodu.

Sprva sta se pognala korakoma, nato v dir in galop. Tičetu je bilo žal, da se je bil tako nemarno izrazil o frklji. Komaj jo je dohajal. Na vzpetini sta zaustavila.

»Rada bi zajezdila Pluta,« je rekla Iluška.

Iluška je konja spretno krotila, a mu ni bila kos. V divjem galopu je vihral naravnost k hlevom. V bližini je stal njen oče, bled od strahu. Ko je prišel k sebi, se je zapenil od jeze:

»Konjar je kriv! Če ne gre iz Lipice on, grem jaz!«

Kmalu je postal odličen kočijaž in jezdec. Enako spretno je vodil različne vprege in uvajal konje v umeštne. Vsak dan znova se je prepričal, da so lipicanci konji lepotе.

»Tiče, uganeš, zakaj rastejo v dreveredu drevesa tri po tri?«

Ni vedel, zato mu je povedal Tone: »Po običaju so drevesa zasadili konjarji, ko so vsako leto peljali tri leta stare žrebce na Dunaj.«

»Kaj so konji počeli na Dunaju?«

»Urili so jih, da so v visoki španski jahalni šoli postali največji mojstri.«

Vse bi bilo v redu, če se tiste dni ne bi pripeljal ogrski trgovec s konji Janoš Orloy s hčerkо Iluško.

Tičetu ni bilo lahko slovo od konj in prijateljev. S tesnobo v srcu se je po kamnitih cesti približeval Trstu.

»Delo isčem,« je mencal pred pisarjem v ladjedelnici.

Pisar ga je premeril, nato zadovoljno prikimjal:

»Dela boš imel čez glavo, če boš hotel uporabljati svoje moči.«

Tiče je zgrabil in delal za štiri. Po ladjedelnici pa se je raznesel glas o njem:

Močan je — hitro zmoli kesanje, če mu prideš v pesti.

Meseci so hitro minevali in približeval se je čas, ko je Tiče moral pred naborno komisijo. Videč velikana, scela ulitega, razumnega, so se gospodje kar spogledovali.

PES, KI JE UGRIZNIL LEVA

Pes Lisko je nekega dne ugriznil cirkuškega leva. Mislil je, da je pes kot on, čeprav je bil lev večji. S tem dejanjem je postal slaven. Vsi so ga občudovali. Njegov mladi gospodar Martin je bil ponosen namj in pred vsakim, ki ga je hotel poslušati, je hvalil svojega pogumnega psa. Zavidi so mu in noben pes v mestu se ni mogel kosati z Liskom, bodisi v pogumu, kot v plavjanju, plezanju in ubogljivosti. Zanj so ponujali tudi velike vsote, a Martin ga ni hotel prdati.

Nekega dne je Martin na Liskovo utico postavil napis: »Pes, ki je ugriznil leva.« Ljudje so ga v trumah hodili gledat in Lisku prinašali velike kose mesa. Tudi Liskovi prijatelji so prišli in z nevoščljivostjo buljili vanj. Med temi je bil tudi sosedov Bobi. Lisko mu je s taco pomaknil kos mesa, ki ga je ta v hipu požrl, ne da bi se mu zahvalil. Nato je rekel:

»Veš, v mesto je prišel nov pes, ki je prej vodil slepca. Zelo grdo glavo ima in vso kožo plešasto od mnogih tepežev in ugrizov.«

»Saj imam tudi jaz plešo, Bobi!« je ponosno odgovoril Lisko.

Še isti večer, ko je Martin odpril pasjo uto, se je prikazal pes, ki je bil

vodil slepca. Res je bil čuden in nepričuten, z nategnjeno kožo, da bi ga bilo težko ugrizniti. Približal se je uti, Martin ga je šopnil s šibo po glavi, da je zbežal, še preden ga je mogel Lisko napasti. To so ljudje smatrali za Liskovo bojavljivost in vsa njegova slava je v hipu splahnela. Zasmehovali so Liska in Martina in oba sta bila žalostna. Dostikrat sta se celo spoprijela z dečki in psi, ki so ju napadali. Martin je bil poln podplutb. Lisko pa poln ugrizov.

Martin je bil tako pobit in čutil se je tako zapuščenega, da se je šel igrat z deklicami. Nekega dne je splezal na ograjo, ki je ločevala domače dvorišče od sosedovega vrta. Iz hiše so prišle tri sosedove hčerke. Sicer so imeli pet otrok, bila sta še dva fantakovojčka, stara komaj leto dni. Starejši deklici sta nosili v naročju enega bratca, mlajša pa veliko punčko. Na travi so položile dvojčka in punčko v voziček in ga začele porivati po vrtnih stezicah.

Tedaj se je vozičku snelo kolo. Martin je skočil na vrt in popravil škodo. Deklice so ga zato povabile, naj se pride z njimi igrat na podstrešje. Seveda je z Martinom šel tudi Lisko, ki

je bil preskočil ograjo, ko je videl, da se je Martin spustil v sosedov vrt.

Lisko je bilo dolgčas med deklicami, toda vedel je, da zvest pes ne sme zapustiti svojega gospodarja, tudi če je v neprijetnem položaju.

Sosedova mati je morala z doma in otrokom zaklicala, naj pazijo na dvojčka. Otroci so z Martinom ostali sami in se igrali. Lisko jih je še nekaj časa gledal, nato je trdno zaspal.

Prebudil ga je občutek, da ne more dihati. Hitro se je dvignil. Bil je sam. Šel je na stopnjišče. Zagledal je oblak dima, ki se je valil iz prvega nadstropja, in tu pa tam visoke plamene. Na prvi stopnici se je Lisko spotaknil ob siv ovoj. Mislil je, da je Martinova jopica, zato jo je zagrabil z zobmi. Postal je nervozen in zmeden, ko je začutil, da je zavoj precej težak. Stekel je po stopnicah in se na bližnjem oknu povzpel na zadnje tace. Ni razumel, kaj se dogaja. Spodaj je zagledal množico ljudi, ki je brezmočno gledala hišo. Med njimi je

bila sosedova mama, ki je na vso moč vpila: »Moj otrok, moj otrok!«

Lisko je zalajal. Tedaj ga je zaledal Martin in zavpil: »Moj pes! Rešiti moram Liska!« Pognal se je proti hiši, a so ga ljudje zadržali. Tudi sosedova mama je hotela v gorečo hišo, pa so ji ubranili. Njen mož je skočil pred njo in kričal, da ima oba dvojčka pri sebi. Sosedova mama pa je na eni roki držala enega otroka, na drugi pa punčko. Ko so otroci opazili, da je izbruhnil požar, so zbežali in v zmedi zagrabili punčko namesto bratca.

Lisko je spoznal, da mora iz hiše, predno bo prepozno. Skočil je od okna in se zopet spotaknil ob sivi ovoj. Zagrabil je ovoj, se zagnal skozi dim po stopnicah in dosegel vrata na zadnji strani hiše. Bil je na prostem. Spustil je ovoj na tla in lovil zrak.

Tedaj je pritekla sosedova mama in dvignila ovoj. V njem je zajokal otrok.

Vsa vesela je s prosto roko prijela Liskovo glavo in ga poljubila.

Lisko si je s taco obrisal gobec in se zagledal v sosedovo mamo. Prišla je ena od hčera in ga tudi poljubila. Pritekla je še druga, a Lisko se je že skril za Martino, ki ga je ves vesel stisnil k sebi. Tedaj je od vseh strani zagrmljal aplavz in vpitje: »Lisko, Lisko!«

Lisko je razumel, kaj se je zgodilo. Od veselja je zalajal in pomahal z repkom. Še pred dnevi so Martina in Liska zasmehovali, sedaj pa sta spet postala slavna. Lisko je rešil otroka.

In oba sta bila srečna in zadovoljna.

Sv. Miklavž je res živel

Sveti Miklavž je res živel kot sin premožnih staršev. Rodil se je okoli leta 270 v Petrai. Skrbno vzgojen je poleg krščanskega nauka študiral tudi grške modrijane. Mesto Myra, danes Demre, kjer je deloval kot škof, leži ob južni obali Male Azije, v današnji Turčiji. Umrl je leta 340 in bil pokopan z velikimi častmi.

To so edini točni podatki, ki jih poznamo. Kako to, da je postal ime sv. Miklavža tako priljubljeno in še danes razveseljuje otroke? To je nenevadna in skrivnostna zgodba, zakaj edinstvena dobrota je svetnika že za živih dni zajela v legendi. V stoletjih, ki so

Ernest O. Hauser

Illustr. Robert Hlavaty

prešla od njegove smrti, so se ti nejasni obrisi napolnili z življenjem in nam zapustili vedro zmes resnice in izmišljotin. Sv. Miklavž ali Nikolaj živi dalje, kot si ga je ljudstvo ustvarilo, v priljubljeni pojavi dobrotnika. Razen pomembnih postav evangelija ni svetnika, ki bi bil po vsem svetu enako priljubljen pri katolikih, protestantih in pravoslavnih. Tisoče cerkva mu je posvečenih, slike, kipi, novci in znamke nam predčujejo njegovo podobo.

Z mnogo domnev nimamo nikakih dokazov, vemo samo, da je bil neskončno dober. Ena najbolj znanih legend pripoveduje o njegovem obubožanem sosedu, ki je imel tri mlade hčerke. Ko je že obupaval nad tem, kako jih naj prehrani, mu je sv. Nikolaj ponoči vrgel skozi okno pest zlatnikov in srečni oče je poročil najstarejšo hčerko. Enako skrivač je sprejel doto za drugo, ob tretjem tajnem obisku pa je revež spoznal svojega dobrotnika. Ta dogodek prikazujejo neštete slike, na kipih pa vidimo sv. Miklavža v škofov-

skem odelu s svetim pismom, na katerem so upodobljene tri zlate krogle.

Skrivnostno število tri je osnova tudi legendi, ki pripoveduje o treh vojskovodjih, po nedolžnem obsojenih na smrt. Molili so k svetniku, ta pa se je v sanjam prikazal cesarju Konstantinu in mu ukazal, naj ujetnike nemudoma izpusti. Ko je nekoč v mestu Myra vladala strašna lakota, so se v pristanišče zatekle ladje, ki so vozile pšenico za cesarsko žitnico v Carigrad. Kapitanom je grozila smrt, če bi od tovora kaj zmanjkal. Škof pa jim je rekel: »Ne bojte se! Pustite nam samo toliko, da bo moja srenja sita.« Kapitani so ubogali in Myra je bila rešena. Ko pa so pripluli v Carigrad, ni manjkal niti zrno.

Dobrotljivega škofa so tudi po smrti klicali na pomoč in mu pripisovali čudež za čudežem. Mornarji so proslavljali njegovo ime od pristanišča do pristanišča, čolnariji po rekah, potujoči trgovci po cestah. Njegovo sliko je bilo videti na poledenelih gorskih prelazih, ob mostovih in na samotnih križiščih. Postal je poseben prijatelj mornarjev, ladjedelcev, vinotržcev, lekarnarjev, učencev in odvetnikov, patron raznih udruženj in cehov.

Zavladalo je splošno zaprepaščenje, ko je približno 700 let po njegovi smrti Myra padla v roke Mohamedancev. Posebno veliko razburjenja je bilo v Italiji, zakaj italijanske pomorske posadke so mnogočrat molile ob svetnikovem grobu. In tako se je zgodilo da se je leta 1087 okrog 50 mornarjev odpravilo iz Barija. Ko škofove posmrtnе ostanke niso mogli dobiti proti odškodnimi, so se jih polastili s silo ter zmagovalno odjadrali v domačo Luko, kjer so bili sprejeti s prekipevajočim veseljem. Cerkev, ki so jo postavili v Bariju, da bi sprejela dragoceno relikvijo, spada med najveličastnejše stavbe krščanstva. Križarji so molili tam pred pohodi v Sveti deželo, danes pa se med 200.000 romarji, ki vsako leto molijo ob svetnikovem grobu, vrstijo prav tako mlade dekli-

ce, ki bi se rade poročile, kot mornarji in ribiči, ki se priporočajo sv. Miklavžu, preden se odpravijo na viharne Jadranško morje. Največji naval romarjev je maja, ko praznuje Bari obletnico prenosa trupla. Veselo srednjeveško slavlje doživlja svoj višek, ko prevažajo na krov barke mogočen, z žlahtnimi kamni okrašen kip sv. Miklavža. Zastave vihajo, sirene tulijo, ljudske množice obrobljajo obalo in pisano okrašeni čolni sledijo rahlo se zibajočemu svetniku, ko objadra zaliv.

Nihče ne ve, kdaj je prvi »sv. Miklavž« stopil v toplo sobo in obdaroval otroke. Na germanskem severu Evrope, kjer so se poganske predstave dolgo držale, je njegovo škofovsko odelo zamenjal rdeč zimski plašč, škofovska kapa pa se je izpremenila v kožuhovinasto kučmo. Skandi-

dinavci so mu dodali severnega jelena — in že je bil vedri stari mož iz Myre pripravljen za nadaljnje obiske. V 17. stoletju pa je sv. Miklavž še enkrat stopil na krov, ko se je s holanskimi izseljenci popeljal preko Atlantika v Novi Amsterdam, današnji New York. Kmalu so angleško govoreči otroci po vsej obali prevzeli holandsko ime Sinterklaas za svojega predbožičnega svetnika in ga imenovali Santy Klaas ali Santa Claus.

Nekoč so ljudje izoblikovali svojega svetega Miklavža iz nekaj krp zgodovinskih resnic. Zakaj torej stari, prijazni gospod z vedno istim zlatim srcem za spremembo ne bi dobil še novo ime in novo odelo?

Priredila Stana Vinšek

Šalkova šala

Zivel je deček, drvarjev sin iz gozda. Ime mu je bilo Rafko in devet let je bil star.

Nekoč ga je mama poslala uro da leč v mesto, da bi tam prodal košek gozdnih jagod. Tudi bratec in obe sestrički so hoteli z njim, a so bili za takšno pot še premajhni. Rafko je sam kmalu prodal jagode in je za dobljeni denar kupil več hlebov kruha in nekaj mesa.

Potem se je iz mesta vračal domov s polnim koškom na hrbtni. Bil je dovolj močan in hitro je stopal bos po cesti in nato po stezi v gozdnati breg.

Nenadoma je Rafko začuden obstal. Kaj je zagledal na poti pred seboj? In čigavo je to bilo?

Na tleh je stal zelo lep, nov čevaljček iz gladkega črnega usnja in se kar svetil. Ampak bil je le eden takšen čevaljček, nikjer naokrog pa ni bilo drugega.

Rafko je zavpil: — Kdo je izgubil čevalj?

Nihče mu ni odgovoril. No, si je mislil, kaj bi le počel z enim samim čevaljem! Za dve nogi morata biti dva čevalja! Pustil je čevalj tam in šel dalje.

Prehodil je spet kos poti in glej! Pred seboj je zagledal še en prav takšen imeniten čevaljček! Zdaj mu je postalo žal, da ni že prvega vzel s seboj. Vrniti se bo moral po onega!

Obrnil se je in se napotil nazaj. Kmalu se je razveselil. Prvi čevaljček je bil še na prejšnjem mestu. Pobral ga je in pohitel spet v breg k onemu drugemu. Takoj je opazil, da sta si bila popolnoma enaka. Pomeril ju je na obe besi nogi. Toda oba sta bila

leva čevalja! Vsak se je dobro prilegal dečkovi levi nogi, desni pa nobeden. S težavo je obul desno nogo, a na tej ga je čevalj tiščal kakor z železnimi kleščami. Takoj ga je moral sezutti, da si je lahko oddahnil. Škoda!

Kaj naj stori s čevaljema? Nič mu ne moreta koristiti! Kdo ju je le pustil tu v gozdu? Morda se vrne in ju spet vzame. Najbolje bo, da oba čevaljčka ostaneta na tej gozdnini stezi. Naj ju najde kdo drug!

Spet je nekaj časa stopal dalje v zložni breg. Na nekem ovinku pa — kakšno presenečenje! Bilo je neverjetno!

Pred njim sta na poti stala spet dva takšna lepa čevaljčka. Oba pa sta bila desna! Ni moglo biti drugače: nekdo se igra z njim in mu nastavlja čevalje, da mu nagaja in ga draži. Morda ga iz goščave zdaj celo naskriven v opazuje in se mu posmehuje. Kdo ve če ni to škrat Šalko, ki se rad posali z ljudmi, ni pa hudoben. O njem je slišal že marsikaj pripovedovati.

Tam spodaj je Rafko bil pustil dva lepa čevaljčka, tukaj pa je našel zdaj še dva desna. Skupaj bi bila to dva prava, imenitna para. Toda vmes je bila nekakšna nerazumljiva čarovnija, ali pa je začaran ves ta gozd.

Z obema desnima čevaljema je deček pohitel nazaj k onima prejšnjima. Res sta stala še na istem mestu, toda zdaj nista bila več leva, ampak desna! Kaj naj stori z vsemi temi?

Bilo mu je že dovolj tega norčevanja. Nihče se ne bo še dalje tako šalil z njim, pa tudi sam škrat Šalko ne! Doma bodo zdaj že v skrbah zanj, če se predolgo ne vrne. Vse štiri

čevalje bo vzel s seboj, čeprav jih ne bo mogoče obuti. Bil je tudi že truden, ko je med vso to hojo sem in tja na hrbtni prenašal polni košek.

Vse štiri desne čevaljčke si je z njihovimi trakovi privezel na palico in si jo položil na ramo. Urno je krenil dalje po gozdu in se ni več oziral. Ko pa je na kraju dreves stopil na travnato jaso, je sredi nje zagledal tudi domačo hišico. Oddahnil si je.

Pred pragom pa je obstal kakor ukopan. Tam so v vrsti stali štirje prav takšni črni, prekrasni čevalji. Vsi pa so bili lev! Ozrl se je še na čevalje, ki jih je prinesel s seboj. Ti pa so bili še vedno desni!

Tako je imel zdaj štiri dobre pare čevaljev. Veselo je zaklical. Iz hiše so prihiteli mama, bratec in obe sestrički. On pa jim je pokazal na čevalje. Kar sapo jim je vsem zaprlo.

Moral jim je vse povedati. Pa so rekli: Če nihče ne pride iskat te čevalje, jih bodo obdržali. Ker pa so vsi enake velikosti, bodo že zdaj prav samo Rafku, bratcu in sestricama pa še le čez eno ali več let.

Nihče pri njih ni iskal teh čevaljčkov in zato so vedeli: tako jih je obda-

roval in razveselil škrat Šalko, ker jih je rad imel. Dobri, a nagajivi možiček, ki se kdaj tudi pošali. — Hvala ti, ljubi Šalko! so mu otroci še in še zaklicali v gozd.

Včasih pa je skozi veje smrek in macesnov k njim zapihal veter. In v njegovem šumenu je bilo slišati tudi glas, podoben drobnemu smehu.

Lojze Abram

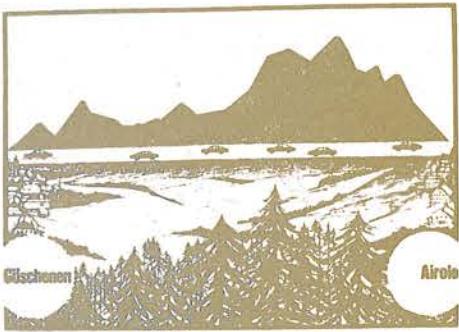
Dva
predora

Alpe so od davnih časov predstavljale veliko oviro za promet, zato so ljudje začeli z vrtanjem predorov, da se izognejo

V SVETU
TEHNIKE

visokim goram. Pred leti so izvrtali cestni predor pod Mont Blancom, sedaj pa so Švicarji začeli z vrtanjem predora pod

2108 metrov visokim Sv. Gothardom. Predor bo dolg 16 kilometrov in 322 metrov, in bo povezoval švicarski mesti Airolo na južni strani gore in Göschenen na severni. To bo najdaljši cestni predor na svetu in bo dograjen šele leta 1978, ali celo leta

1979. Predor ne bo samo najdaljši cestni predor na svetu, ampak tudi najbolj varen. Vzporedno z glavnim predorom gradijo manjši predor, ki mu pravijo tudi »varnostni predor«, in bo povezan z glavnim predorom na vsakih 250 metrov. Tavarnostni predor bo služil zlasti rešilnim avtomobilom, ki bodo lahko hitro prihiteli na pomoč v primeru nesreče v glavnem predoru. V bodoče, ko bodo prometne razmere to zahtevale, pa je možno manjši predor razširiti, tako da bo promet pod Sv. Gothardom potekal v obeh smereh po dveh enosmernih predorih.

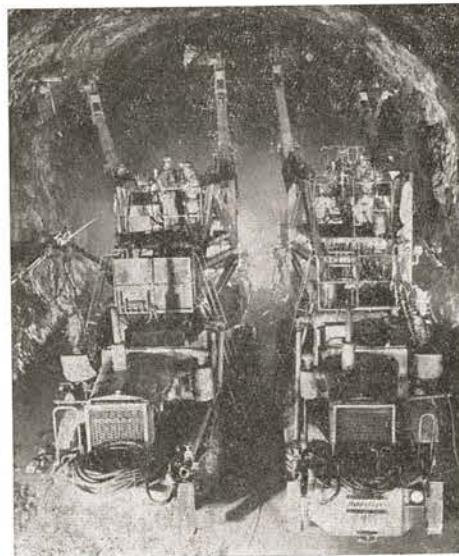
Gradnja sedanjega predora z varnostnim predorom vred, ki sedaj služi za odvažanje izkopane skale, bo stala 330 milijonov švicarskih frankov. Ni čudno, da bodo Švicarji potrošili toliko denarja, saj so za vrtanje predora nakupili najmodernejše stroje, kot jih vidite na sliki. To sta velika vrtalna stroja »Atlas Copco«, ki vrtata v živo skalo s pomočjo štirih dolgih hidravličnih ročk. Delavci stroja lahko upravljajo na daljavo 10 metrov, nad stroji pa imajo posebno premikajočo mrežo, ki jih brani pred odkrušenimi kamni, ki padajo s stropa. Doslej so izvrtali približno 3 kilometre predora, vendar se med delom ni še pripetila hujša nesreča, ker je s takimi izpopolnjenimi stroji poskrbljeno za popolno varnost delavcev.

Ko pa bo predor končan, bo res prav čudo. Poleg najbolj idealne razsvetljave, bodo predor opremili tudi s televizij-

sko napeljavo za nadzorovanje prometa in z odličnimi napravami za zračenje.

Za Švicarji prav nič ne zaostajajo Japonci. Švicarji imajo opravka z visokimi gorami, Japonci pa z morjem, saj je njihova dežela skupek velikih otokov. Za prometne povezave med otoki se morajo Japonci posluževati trajektov, ki pa so počasni in večkrat v nevarnosti, če je morje razburkano. Zato so se odločili za gradnjo podmorskega železniškega predora, ki bo povezoval glavni japonski otok Honšu z otokom Hokkaidom na severu. Predor bodo vrtali pod morskim dnem v ozini Tsuragru, med obema otokoma in bo najdaljši železniški predor na svetu. Dolg bo 54 kilometrov in 200 metrov. Za gradnjo predora bodo potrošili 555 milijonov dolarjev, to je skoraj 350 milijard lir, dokončan pa bo že 1977. leta. Vrtanje predora pod morskim dnem ne bo lahko in tudi Japonci bodo imeli na razpolago najmodernejše stroje za tovrstno delo.

Ko bo predor končan, bo železniški promet stekel hitreje. Tehniki pravijo, da bo

tedaj vlak iz Tokia na otoku Honšu do mesta Sapporo na otoku Hokkaido pripeljal v 5 urah in 50 minutah, medtem ko je danes za isto pot s pomočjo trajektov potrebnih 19 ur in 25 minut.

Vojan Arhar

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Čarovnija

Vsako noč, krog polnoči,
čudne se gode reči.

Srajca spleza na drevo,
hlače jo po stezi cvro.

Suknjič sede brž na klop,
kapa skače: hopa, hop!

Star dežnik se sam odpre,
škorenj koj za čevljem gre.

Mirno sveti mesec bled,
vse se giblje brez besed.

Ko v zvoniku bije tri,
skrivne splahnejo moči.

Kot bi trenil, čar je preč,
nihče se ne gane več.

Veter piha mimo vej,
noč spokojna kot poprej...

NAŠI MLADI SODELAVCI

V STAREM AVTU

Nekega vročega popoldneva, ko je šla mama počivat, sva se s sestro šli igrat v avto, ki je že nekaj časa stal poleg naše hiše. Mama

ne smeja v tisti tovornjak, ker bi se lahko zgodila kakna nesreča, če bi pomotoma spravili vozilo v tek. Malo sva se bali, a mame vseeno nisva ubogali. Nekoliko sva se tudi bali, kaj nama je sicer naročila, da

Poltovornjak je bil siv Ford z videmsko evidentno tablico. Ko sva se vanj u sedli, sva se začeli igrati. Predstavliali sva si, da greva na zelo doglo potovanje in da po poti doživljava neavadne dogodivščine. Nekaterih reči se v avtu nisva dotikali, ker sva se bali, da bi avto potegnil in ga ne bi znali ustaviti. Ko so prihajali mimo znanci, sva se skobacali na sedeža in se skrili. Ko sva se tako zabavali, naju je prišla obiskat prija-

teljica Ornella. Medve sva bruhnili v smeh, ko je naju Ornella zaman iskala doma. Hitro sem zašepetal sestri: »Onorina, pojdi, greva se skrit v najino skrivališče! Hitro, tec!«

Zapustili sva stari avto in se skrili za lopo. Prijateljica pa je klicala in klicala, a se nisva oglasili. Ko se je že odpravljala proti domu, sva jo iz skrivališča poklicali. Začudila se je, ker ni vedela, odkod sva nendaro prišli. Pokazali sva jii najino skrivališče in jo potem peljali v poltovornjak, kjer smo nadaljevali prejšnjo igro.

Nadja Vodopivec
2.a Sr. š. »Sv. Cirila in Metoda« - SV. IVAN

Naslednjega dne pa so trije mladeniči prišli po stari avto. Bili sva razočarani, ker nisva mislili, da bova tako hitro ob svojo zastonjsko igračo. Mladeniči so zlezli v avto in ga odpeljali. Ker pa je blizu naše hiše dolg jarek, so z desnima kolesoma zavozili vanj, da sva se nasmejemo, se poigramo, potem pa ob devetih odidemo vsi domov. Tudi ob nedeljah moj brat ne hodi nikam. Večinoma ostaja doma, samo kdaj pa kdaj se odpelje sam v Jugoslavijo. Kupil si je majhen avto in je že naredil šoferski izpit, zato je svoj motor podaril meni. Motor je star štiri leta, pa je še kar dobro ohranjen.

MOTOR MOJEGA BRATA

Moj brat je človek, ki ne hodi okoli s prijatelji, ampak ostane raje doma, ko se utrujen vrne z dela. Običajno hodiva skupaj zvezcer na trg pred univerzo, kjer se zbirajo mlađi in starejši fantje. Tam se malo nasmejemo, se poigramo, potem pa ob devetih odidemo vsi domov. Tudi ob nedeljah moj brat ne hodi nikam. Večinoma ostaja doma, samo kdaj pa kdaj se odpelje sam v Jugoslavijo. Kupil si je majhen avto in je že naredil šoferski izpit, zato je svoj motor podaril meni. Motor je star štiri leta, pa je še kar dobro ohranjen.

Neko nedeljo ob osmih zjutraj me je prišel obiskat prijatelj in me vprašal, če grem z njim v Koper. Pomicala sva pri nas doma, nato pa sva se odpravila. Med vožnjo sem opazil, da je nekaj narobe z motorjem in da se bo najbrž pokvaril. Ni vlekel tako, kot bi moral. Vendar sva srečno prišla v Koper. Ogledalna sva si mesto in opazila, da je mnogo deklet in malo fantov. Spoznala sva dekle iz supermarketa in skupaj smo malo poklepatali.

Proti večeru sva se obrnila proti domu. Nekaj kilometrov iz Kopra pa se mi je pri bencinski črpalki pokvaril motor. Uslužbenec pri črpalki nama je skušal pomagati, a opravili nismo

nič. Zato sva kupila vrv in prijatelj me je s svojim motorjem vlekel do Trsta, kamor sva prispevala šele ob šestih.

Nikdar več se ne bom odpravil na tako dolg izlet s starim motorjem.

Livij Vever
2.a Sr. š. »Sv. Cirila in Metoda« - SV. IVAN

JESENSKI POGOVOR

Neko jesensko jutro, ko je dež rahlo pršel, sem prišla kot običajno na Goldonijev trg. Bilo je hladno in zeblo me je v noge. Povsod je bilo polno luž umazane, blatne vode. Ustavila sem se blizu kioska in si ogledovala

časopise. Naenkrat me je si izberem take plašče, kot mi ugačajo in pristavila, da imam plašč po najnovejši letošnji modi.

Opustili sva pogovor o modi in se začeli pomenkovati o šoli. Franka mi je povedala, da je bila prejšnjo soboto z mamo v mestu. Prehodili sta nešteto ulic, a nista našli takega plašča, kot si ga je njena mama že lela. Čeprav nima rada sodobnih, modnih plaščev, je morala Franki vseeno kupiti bolj modernega, čepravno ji ni preveč dišal. Jaz pa sem rekla Franki, da mi moja mama pusti, da

Kmalu nato sva morali izstopiti in se posloviti, ker sva morali vsaka v svoj razred.

Irena Poropat
2.a Sr. š. »Sv. Cirila in Metoda« - SV. IVAN

Linorez: BORIS GRGIĆ

3.a Sr. š. »Sv. Cirila in Metoda« SV. IVAN

MOJA MAMICA

Moja mama se imenuje Ana Škarab. Stanuje v Repunu. Ona skrbi zame in za Davida. Vsak dan gre v trgovino. Mnogokrat pere, lika in pospravlja. Vedno me odpravi, ko grem v šolo.

Pred hišo ima vrt. Na vrhu ima mama vedno mnogo dela. Na vrhu je mama vscidila cvetice in zelenjavbo. Imaši štiri kokoške in mama jim vsak dan nosi hrano.

Mama mi tudi šiva lepe oblekce. Kadar grem jaz spat, mama še vedno dela. Vsak dan mama kuha. Vedno mi pregleda naloge. Mama mnogokrat nagajam, a jo imam zelo, zelo rada.

Suzana Škarab
2. r. REPENTABOR

Moja mamica je Slovenska. Stanuje v Velikem Repunu. Ima šestinštirideset let, ni velika, je suha, lase ima že sive.

ŠOLARJI PIŠEJO

Mama ima veliko dela, mora skrbeti za svojo družino. Skrbeti mora tudi zame, da vstanem ob pravem času in grem v šolo. Vsak dan me vpraša, če sem spisel naloge ali čital.

Mama je zelo dobra z menoj. Pozimi rada plete jopice ali nogavice zame ali za brata.

Sandro Guštin
2. r. REPENTABOR

Moja mamica me ima zelo rada. Delati mora od jutra

Fabij Ravbar

2. r. REPENTABOR
Ko sem bila majhna, je imela mamica dosti, dosti dela z menoj. Zjutraj je morala zgodaj vstajati, prati

plenice, kuhati kosilo in opravljati vsa hišna dela. Po kosilu je pomivala posodo in pospravila, nato je peljala mene na zrak, da sem ponoči lepše spala.

Ko bom velika, bom moralna mnogo pomagati in biti hvaležna, ker je mama z menoj mnogo potrpela.

Ines Škabar

2. r. REPENTABOR

KO SEM BILA MAJHNA

Rodila sem se doma pri babici v Repnu. Mama mi je dejala, da sem mnogokrat jokala cele noči. Spala sem tudi veliko. Imela sem mno-

go igrač. Mamica in očka sta me imela rada. Govoriti pa nisem še znala.

Ko sem imela eno leto, sem shodila. Imela sem rada punčke.

Ko sem imela tri leta, sem šla v vrtec. V vrtcu so me naučili razne stvari. Tam sem bila tri leta. Imela sem tudi škarlatinko. Takrat še nisem znala pisati. Večkrat sem hodila k babici Milki v Koludrovico.

Ko sem imela šest let, sem dobila bratca Davida. Sedaj sem že tako velika, da hodim že drugo leto v šolo.

Suzana Škabar
2. r. REPENTABOR

LASTOVKE

Lastovke imajo spomladi mlade. One letajo vedno visoko. Imajo večkrat gnezda v kleteh. Mamica in očka učita mladiče leteti. Lastovka ima bel trebuh kot zajček.

Kadar lastovka spi, se našopiri. Kadar mama hodi po hrano, očka pazi na mladiče. Mamica vali mladiče v gnezdu. Ko zvali jajčeca, jih nekaj časa greje.

Pavel Calzi

2. r. REPENTABOR

ZA BISTRE GLAVE

Prav gotovo ste že no prvi pogled v objavljeni risbi spoznali, za kaj gre. Vaše bistre oči pa so tudi videle, da je v zgornjem levem kotu risbe izrisana država. Uganiti morate ime celine, ki jo risba predstavlja, ime države in ime njenega glavnega mesta.

Uganke so naslednje:

A) Kakšno je pravo ime slovenskega pisatelja s Koroške Prežihovega Voranca?

1. Hanzej Piskernik
2. Anton Munih
3. Janko Pasterk
4. Lovro Kuhar

NAGRADNA UGANKA

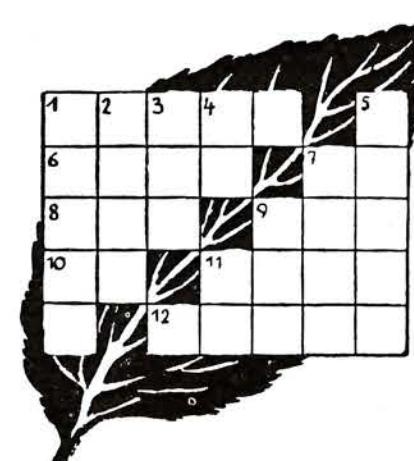
B) Kdaj je prvič izšla mladinska revija Galeb?

1. sredi 1951. leta
2. jeseni 1954
3. septembra 1959
4. leta 1960

C) koliko je dolg slaviti »kitajski zid«, ki je služil kot obramba pred vpadi tujih ljudstev?

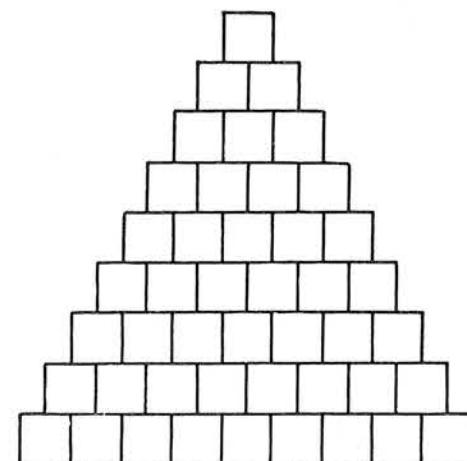
1. več kot 2500 kilometrov
2. več kot 1800 kilometrov
3. manj kot 1100 kilometrov
4. manj kot 600 kilometrov.

Pravilne rešitve prvih ugank in ime prvega srečnega dobitnika mladinske knjige bomo objavili v prihodnji, tretji številki Galeba.

PIRAMIDA

Od zgoraj navzdol; 15. črka v abecedi — nikalnica — velika reka v Egiptu — ozka odprtina, primerena za streljanje — letopisi — vodni jarki, prekopi — ljudožrec — tista, ki brani — ženska, ki nabira.

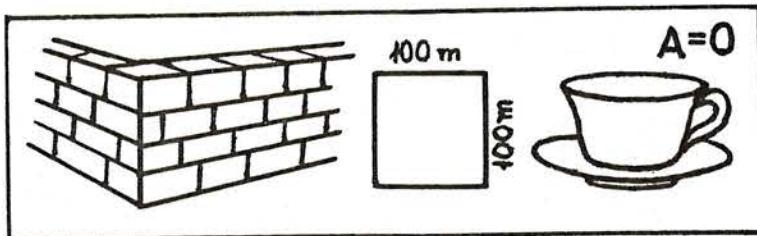

KRIŽANKA »LIST«

Vodoravno: 1. sedanji letni čas, 6. ni širok, 7. glas smeha, 8. severni ali južni tečaj, 9. ptica z velikim živobavnim repom, 10. Industrijsko Pristanišče, 11. južnoameriška država, 12. gozdna žival z velikimi rogovimi.

Navpično: 1. del obleke, 2. znameniti starogrški pisec basni, 3. kurir, raznašalec, 4. Ekonomsko Komisija, 5. gora nad Ajdovščino, 7. velike dvorane, 9. oblika glagola piti, 11. pogojni veznik.

REBUS

Rešitve ugank, imena reševalcev in izžrebancev za nagrade bomo objavili v prihodnji številki Galeba.

Rešitve ugank pošljite čimprej na naslov: Uredništvo »Galeba« - Lojze Abram, Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst.

Cena 150 Lir